

AUTHENTICATION IN ART

AiA Art News-service

de Volkskrant

[schilderij met de Neuthor in Wenen.](#) © Marlena Waldthausen / de Volkskrant

Niod ontvangt aquarel van Adolf Hitler, eerste schilderij in Nederlands bezit

Een aquarel die onlangs werd geschonken aan het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOOD) is zeer waarschijnlijk geschilderd door Adolf Hitler. Dat blijkt uit onderzoek van het instituut voor oorlogs-, holocaust- en genocidestudies. Door de schildering aan te nemen voorkomt het NIOOD dat het werk op de markt komt.

Door: Rik Kuiper 25 november 2017, 02:00

Blijf op de hoogte

Iedere dag rond lunchtijd het belangrijkste nieuws van de ochtend, de mooiste fotografie en het gesprek van de dag? Schrijf u in voor onze gratis nieuwsbrief.

'Ik wil niet al te paternalistisch overkomen', zegt NIOD-directeur Frank van Vree, 'maar het is goed dat zulke spullen niet op een veiling van nazi-parafernalia worden verhandeld.' Van Vree noemt de aquarel, waarop een toren in Wenen te zien is, een 'bijzonder historisch document', dat past in de collectie van het instituut. Het NIOD is bereid het werk uit te lenen aan musea, mocht daar vraag naar zijn.

Een vrouw die anoniem wil blijven schonk de aquarel dit voorjaar aan het NIOD. Ze liet weten dat haar vader het ooit voor 75 cent had gekocht op een postzegel- en muntmarkt. Thuis was hij er pas achter gekomen dat het gesigineerd was met 'A. Hitler'.

'Na geconstateerd te hebben wat voor beladen object hij in handen had', schreef de vrouw in februari in een mail aan het NIOD, 'heeft hij het van schrik heel diep weggestopt.' Zelf wilde de vrouw het ook niet in huis hebben. Twee Nederlandse veilinghuizen aan wie ze het werk had aangeboden, weigerden het te veilen.

ONDERZOEK

Saai stadsgezicht met een zwart verhaal: zo kreeg het Niod een aquarel van A. Hitler

Nee, geld wilde de eigenares er niet voor, ze wilde van dat beladen kunstwerkje af en daarom bood ze het aan het Niod aan. Het instituut wilde het graag hebben. Alleen restte de vraag: was het echt? [Reconstructie van een speurtocht](#).

Omdat er veel valse Hitlers in omloop zijn, besloot het NIOD de aquarel grondig te onderzoeken. Zo bestudeerde het instituut de herkomst van de twee zegels op de achterzijde en lieten ze papierrestaurator Bas van Velzen van de Universiteit van Amsterdam het papier en de kartonnen achterzijde analyseren. 'We hebben niets gevonden dat erop wijst dat dit nagemaakt is', zegt Van Velzen, die het onderzoek belangeloos verrichtte.

Hitler vervaardigde het kunstwerk zeer waarschijnlijk in Wenen, waar hij tussen 1908 tot 1913 woonde. Hij droomde er toen van om kunstenaar te worden, maar werd tweemaal afgewezen bij de kunstacademie. Om in zijn levensonderhoud te voorzien produceerde hij honderden schilderijen en aquarellen, veelal kopieën van ansichtkaarten.

De meeste kunstwerken van de Führer maken nu deel uit van privéverzamelingen in onder meer Oostenrijk, Duitsland, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Het Amerikaanse leger beheert vier werken van Hitler die na de Tweede Wereldoorlog als oorlogsbuit zijn meegenomen.

NIET IN NEDERLANDSE COLLECTIE

[Het oude stadhuis in München uit 1914.](#) ©

Volgens een overzicht dat de Amerikaanse kenner van Hitlerkunst Billy F. Price in 1983 maakte, is geen enkel kunstwerk van de Führer in Nederlands bezit. Ook het NIOD kent geen andere werken van Hitler in Nederland.

De laatste jaren zijn regelmatig werken van Hitler geveild. In 2015 brachten 14 schilderijen, aquarellen en tekeningen van de Führer gezamenlijk 400 duizend euro op bij een veilinghuis in Neurenberg.